

Pomysł katechezy: Leszek Rychlik

Korekta: Karolina Fromont

KONSPEKT KATECHEZY: Temat: Przebaczenie winnym

I. Założenia edukacyjne:

1. Cele katechetyczne – wymagania ogólne

Ukazanie przebaczenia jako koniecznego aspektu Miłości Boga i bliźniego.

2. Treści nauczania – wymagania szczegółowe

Wiedza

Uczeń po katechezie:

- Wie, czym jest przebaczenie i dlaczego jest ono korzystniejsze od zemsty lub odwetu
- Zna fragmenty z Pisma Świętego mówiące o przebaczeniu

Umiejętności

Uczeń po katechezie:

- Potrafi wytłumaczyć
- Zna przykazanie Miłości Boga i bliźniego i potrafi je odnieść do sytuacji Przebaczenia

Postawy

Uczeń po katechezie:

- Potrafi w sposób świadomy wybrać przebaczenie spośród innych możliwości rozwiązania trudnej sytuacji

4. Metody: Wykład, Rozmowa kierowana, Dyskusja, Praca w grupach, Projekcja filmu

5. Środki dydaktyczne: Prezentacja multimedialna, Klip filmowy z pantomimy 4 stacji czuwania ŚDM

II. PRZEBIEG KATECHEZY:

TREŚĆ METODY CZAS

1. Modlitwa wprowadzająca: W imię Ojca..., Duchu Święty...

2. Czynności organizacyjne:

- a) Sprawdzenie obecności
- c) Prezentacja tematu: **Slajd 1.**

3. Sytuacja życiowa:

Slajd 2. Pytania retoryczne: *Jak wygląda dzisiejsze życie? Jaki jest dzisiejszy świat? Za czym dążymy? Ból, zranienie, krzywda, niesprawiedliwość, odwet, zemsta, cierpienie...*

- Zadajmy sobie pytanie: Czy jest możliwe szczere przebaczenie? Czy człowiek potrafi się wspiąć ponad chęć zemsty?

- *Uraży chętnie darować* – to jeden z uczynków miłosierdzia. Sam Jezus jest wzorem i przykładem przebaczenia. On umierając na krzyżu wybaczył swoim oprawcom, ale nawet Go o to nie prosili. Widział, że nie wiedzą, kim On naprawdę jest. Dlatego wstawia się za nimi u Ojca, by im przebaczył. Przez Chrystusa doznajemy usprawiedliwienia.

4. Przepowiadanie:

- Krótkie wprowadzenie: Świadkiem przebaczenia jest św. Jan Paweł II. On bez wahania przebaczył swojemu zamachowcy. Spotkał się z nim, rozmawiał, obdarzył miłosierdziem. Zobaczmy teraz krótki

fragment sceny z Czuwania na Campus Misericordiae w Brzegach (projekcja klipu pantomimy spotkania Jana Pawła II z Ali Agcą) https://www.youtube.com/watch?v=F3_eq1KkkWU 44'40' do 46'50" Czuwania, dostęp 30.03.2017

Dyskusja:

Slajd 5. Pytania do dyskusji:

- Jak zostałby odebrany fakt, gdyby papież nie przebaczył swojemu zamachowcy?
- Do czego papież „mógłby mieć prawo” stając twarzą w twarz ze swoim niedoszłym zamachowcem?
- Jakie myśli budzą się w tobie widząc co zrobił Jan Paweł II?

5. Zastosowanie życiowe:

Slajd 6. Prowadzący rozdaje uczniom podzielonym na cztery grupy (lub osiem) teksty biblijne: Mt 5:43-48, Łk 6:27-36, Łk 11,4 oraz Mt 5:38-42, które zostają przeczytane na głos.

Slajd 7. Uczniowie odpowiadają na pytania. Przy prezentacji może wywiązać się dyskusja. Celem tych rozważań jest ukazanie przebaczenia jako czegoś co uwalnia mnie i moje życie, czegoś co pozwala mi ruszyć do przodu a nie tkwić w buncie, gniewie i chęci zemsty. Przebaczenie przede wszystkim daje wolność mi, by żyć życiem w pełni a nie uwięzonym wydarzeniami z przeszłości. Nie chodzi tu o zapomnienie ale o pozostawienie przeszłości w rękach Boga, bo nikt z nas nie może zmienić przeszłości. To Bóg jest Panem czasu i to On może poprzez przebaczenie przynieść nam uzdrowienie. Nie chodzi tu o pojednanie z krzywdzicielem ale o odpuszczenie z serca „słusznej” niekiedy zemsty za to co ten „ktoś” nam zrobił. Chodzi o to by „rozpamiętywana wielokrotnie krzywda” nie blokowała nas już więcej, by nie trzymała nas żyjących w przeszłości ale by się od niej uwolnił i pójść do przodu, doświadczając radości z życia pomimo tego wydarzenia.

- Kto jest moim bliźnim?
- W jakich momentach trudno jest wybaczyć?
- Czy ludzie kierują się tym przykazaniem miłości? Dlaczego?
- Czym się różni „odpłata za krzywdę” i „sprawiedliwość za wszelką cenę”?
- Dlaczego jest w nas pragnienie odpłaty za krzywdę nam uczynioną?
- Dlaczego chcę, by bliźni, który wobec mnie zawinił, „odpokutował” za to, co uczynił?
- Co znaczy „modlić się za tych którzy cię prześladowają”? Jaki jest sens takiej modlitwy?
- A co, jeśli to ja jestem krzywdzicielem? (Wszystko to, co my sami myślimy o odpłacie i pokucie powinno w tej sytuacji dotyczyć mnie samego..)
- Co to znaczy, że patrzymy na krzywdę przez pryzmat egoizmu?

6. Podsumowanie

Slajd 8. <https://www.youtube.com/watch?v=x4fKecP5CZA> – Ojciec Szustak o przebaczeniu. Dostęp 30.03.2017

Uczniowie, podzieleni na dwie grupy oglądają filmik (8 minut, bez wstępu) i ich zadaniem jest wypunktować: grupa 1 – czym NIE JEST przebaczenie, grupa 2 – czym JEST przebaczenie; (chodzi o to by wyszczególnić wszystkie aspekty przebaczenia i uczniowie mogą nawzajem uzupełniać swoje wypowiedzi). Wspólnie należy stworzyć definicję przebaczenia i zapisać ją do zeszytu jako notatkę.

5. Zadanie domowe: Obejrzyj filmik z YouTube i na jego podstawie napisz w zeszycie „Dlaczego ludzie krzywdzą?” <https://www.youtube.com/watch?v=JSvc-fD9e54> – Ojciec Szustak, długość – 8 min. Dostęp 30.03.2017

6. Modlitwa końcowa: Modlitwa ŚDM (podana na ostatnim slajdzie prezentacji)

Załącznik 1.

Mt 5: 43-48. „**43** Słyszeliście, że powiedziano: Będziesz miłował swego bliźniego, a nieprzyjaciela swego będziesz nienawidził. **44** A Ja wam powiadam: Miłujcie

waszych nieprzyjaciół i módlcie się za tych, którzy was prześladują; **45** tak będziecie synami Ojca waszego, który jest w niebie; ponieważ On sprawia, że słońce Jego wschodzi nad złymi i nad dobrymi, i On zsyła deszcz na sprawiedliwych i niesprawiedliwych. **46** Jeśli bowiem miłujecie tych, którzy was miłują, cóż za nagrodę mieć będziecie? Czyż i celnicy tego nie czynią? **47** I jeśli pozdrawiacie tylko swych braci, cóż szczególnego czynicie? Czyż i poganie tego nie czynią? **48** Bądźcie więc wy doskonali, jak doskonały jest Ojciec wasz niebieski.”

Łk 6:27-36. „**27** Lecz powiadam wam, którzy słuchacie: Miłujcie waszych nieprzyjaciół; dobrze czyńcie tym, którzy was nienawidzą; **28** błogosławcie tym, którzy was przeklinają, i módlcie się za tych, którzy was oczerniają. **29** Jeśli cię kto uderzy w policzek, nadstaw mu i drugi. Jeśli zabiera ci płaszcz, nie broń mu i szaty. **30** Dawaj każdemu, kto cię prosi, a nie dopominaj się zwrotu od tego, który bierze twoje. **31** Jak chcecie, żeby ludzie wam czynili, podobnie wy im czyńcie. **32** Jeśli bowiem miłujecie tych tylko, którzy was miłują, jakaż za to [należy się] wam wdzięczność? Przecież i grzesznicy okazują miłość tym, którzy ich miłują. **33** I jeśli dobrze czynicie tym tylko, którzy wam dobrze czynią, jaka za to [należy się] wam wdzięczność? I grzesznicy to samo czynią. **34** Jeśli pożyczek udzielacie tym, od których spodziewacie się zwrotu, jakaż za to [należy się] wam wdzięczność? I grzesznicy pożyczają grzesznikom, żeby tyleż samo otrzymać. **35** Wy natomiast miłujcie waszych nieprzyjaciół, czyńcie dobrze i pożyczajcie, niczego się za to nie spodziewając. A wasza nagroda będzie wielka i będziecie synami Najwyższego; ponieważ On jest dobry dla niewdzięcznych i złych. **36** Bądźcie miłosierni, jak Ojciec wasz jest miłosierny.”

Mt 5: 38-42. „**38** Słyszeliście, że powiedziano: Oko za oko i ząb za ząb! **39** A Ja wam powiadam: Nie stawiajcie oporu złemu. Lecz jeśli cię kto uderzy w prawy policzek, nadstaw mu i drugi! **40** Temu, kto chce prawować się z tobą i wziąć twoją szatę, odstąp i płaszcz! **41** Zmusza cię kto, żeby iść z nim tysiąc kroków, idź dwa tysiące! **42** Daj temu, kto cię prosi, i nie odwracaj się od tego, kto chce pożyczyć od ciebie.”

Tu chodzi o żydowski sposób myślenia w którym odpłacano „pięknym za nadobne” – słowa „Słyszeliście, że powiedziano” odnoszą się do prawa żydowskiego ustanowionego za Mojżesza: Kpł 24: 19-22. Jezus natomiast mówi o kreatywnym sprzeciwie wobec przemocy i niesprawiedliwości. On sam o sobie powiedział „Nie przyszedłem znieść prawo ale je wypełnić.” Mt 5:17-20 – gdzie jasno mówi, że tylko ten kto naucza pełni prawa będzie „wielkim” w Królestwie Niebieskim. Jezus mówi o sobie jako o tym, który

naucza pełni prawa. Tu następują słowa Jezusa, które choć brzmią jak zmiana, są dopełnieniem tego prawa, które otrzymał Mojżesz. Jezus jasno mówi by nie traktować prawa jak Faryzeusze – absolutnie dosłownie ale by mieć prawo w sercu i by odczytywać „ducha prawa” – dlatego do końca rozdziału 8 naucza czytania i rozumienia prawa tak jak Bóg tego chce.

W żydowskiej kulturze uderzenie w prawy policzek było oznaką poniżenia gdyż tak uderzano niewolnika. Nadstawienie drugiego policzka dawało znak uderzającemu, że ma do czynienia z osobą równą sobie samemu: „dobra, uderz mnie, ale jak równy z równym; nie będziesz mnie poniżał”.

Odstąpienie szaty a potem płaszcz uderzało nie w tego komu zabrano ale w tego kto zabrał. Żydowi nie wolno było patrzeć na nagość drugiego więc to nie ten któremu zabrano miał problem ale ten kto zabrał mu wszystko, bo musi patrzeć na nagość drugiego, a to było hańbiące dla patrzącego. Zabierający brał suknię, ale zostawiał płaszcz by obrabowany mógł się jeszcze okryć – poniżony w swej biedzie bo płaszcz to nie suknia i nie okryje w pełni godnie człowieka. Oddając i płaszcz poniżony staje się świadectwem niesprawiedliwości wobec wszystkich którzy by obserwowali tę scenę (co jest wypełnieniem słów „Nie stawiajcie oporu złemu”. Por Rz 12:17-21). „Zabierający suknię” staje się w tym momencie publicznym grzesznikiem bo dostając w ręce i płaszcz patrzy na nagość tego komu zabrał suknie i ponosi konsekwencje swoich własnych czynów.

Prawo Rzymskie pozwalało na wykorzystywanie Żydów do „noszenia ciężarów” żołnierzy czy w ogóle, najeźdźców. Wolno im było zmusić kogoś by niósł mu toboły 1000 kroków. Jezus zachęca by po naliczeniu tysiąca kroków nie przerywać tylko liczyć dalej. W tym momencie zmuszający łamał prawo a konsekwencje dla łamiącego były poważne (jeśli ktoś z mijających ludzi dookoła by to zauważył i doniósł odpowiednim władzom „łamiący prawo” mógł stanąć przed sądem). W ten sposób bez przemocy i kreatywnie można było pokazać zmuszającemu, że robi źle, i że to on może ponieść teraz karę jeśli zmuszony będzie szedł dalej niosąc jego rzeczy.

Jezus mówi o „nie stawianiu oporu złu” ale by w kreatywny sposób sprzeciwić się przemocy wykazując w ten sposób niesprawiedliwość, której dopuszcza się sąsiad, bliźni czy nieprzyjaciel.